

החברותא

החברותא בטאון פנמי לתבדים גליון מס 93 בס"ד ערש"ק פרי תציה זכור' טי אדר תשנ"ט

פציתים וקריים

משנכנס אדר מרבים בשמחה (תענית כ"ט) חז"ל דייקו בלשונם לומר "מרבים" בשמחה ולא אמר משנכנס אדר צריך להיות בשמחה, דאז היה במשמע שעליו להמציא כל בחינת שמחה שחסרה בינתיים לגמרי. עכשי דכתבו "מרבים" בשמחה, כוונתם בזה דמדת השמחה נמצאת בעולם אלא שעליך להרבות בה, פירוש הדברים, בזה שאתה מכניס את מדת השמחה הנמצאת בעולם בתוך גבולך הרי אתה מרבה את גבולך בשמחה. (מנן מרז"ן זצ"ל)

ע"י שיקבלו עליהם עול מלכותו יתברך באמת יזכו ג"כ לשמחה, כי יש שני בחינות: בנים למקום, ועבדים לאדוניהם. בזמן הגאולה נזכה להקרא בנים למקום. בזמן הגלות אנו בבחינת עבדים. אבל גם בזמן הגלות אנו יכולים להיות נקראים עבדים נאמנים והוא ע"י שאנו מקבלין עול מלכותו יתברך באמת ואנו מפרסמים אדנותו יתברך בעולם שיהי' נקרא אדון כל הארץ... וע"י התפשטות אדנותו יתברך בעולם כמו"כ מתפשט בחינת השמחה. (מנן מרז"ן זצ"ל)

מפני מה אמרו משנכנס אדר מרבים בשמחה ולא בניסן שהיה ג"כ התחדשות של נסים ונפלאות לישראל? אך באדר נתקיים מה שנאמר: ונתפוך הוא. ר"ל שנתהפך מדין לרחמים וזה שמחה בשלימות כי בהנהגת החסד לכד אינו ניכר בו השמחה כי כשהנהגה בחסדים אין צריכים לרחמים אבל כשהיתה ההנהגה בבחינת דין ונתהפך לרחמים אז היא שמחה בשלמות.

מצווים עלינו שנחיה בשמחה, אבל הנני שואל איך ניקח לנו שמחה? אני אומר שגם את זה אנו מבקשים ממנו יתברך, כשהשי"ת בכבודו ובעצמו ישמח אותנו, וכשהוא יכניס שמחה בלבנו אז נוכל להרבות בשמחה. (רבנו אברהם יעקב מסדיגורא זצ"ל)

עצם קריאת השם של המגילה מגילת אסתר ולא מגילת מרדכי ורמזו... כי אסתר מן התורה מניין? שנאמר ואנכי הסתר אסתיר... אבל בני ישראל מאמינים בני מאמינים הבינו והכירו שהכל היה רק בבחינת השי"ת שבא לעזרתם ונתגלה להם בתוך ההסתרה...

דורש טוב לעמו (מגילת אסתר) משמע רואה רק את הטוב שבעמו, דורש טוב, ככל הטוב שדרש לא התכוון לעצמו רק ל"עמו"...

ויעש המלך כדבר ממוכן (אסתר א) נרמזו בזה הכתוב: "כדבר ממוכן" כפי שעושים ההכנה בזה העולם כך עושה מלך העולם כרצון יראיו ומשפיע חיותו וטובו

ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב (אסתר ה) וי וי צעק פעם רבי לוי יצחק מברדישוב כשהגיע אל הפסוק הזה, מתיכן באה אל המן הרשע מדה חשובה כל כך, היא משום מידת השמחה... וי וי רק משום כך גבר תחילה על מרדכי שהיה שרוי בעצבות... וד"ל.

בחודש הראשון הוא חודש ניסן הפיל פור... הוא חודש אדר... (אסתר ג) בניסן הופל הפור למעד הרחוק ביותר בניסן אחר, כי יצא בגורל כי ה' האריך הזמן ביותר כדי שתהיה שהות לישראל לעשות תשובה וימלט. (אבן עזרא).

ואולי כי כשנתבונן נמצא שנים ג' רגלים היו לפני שקבלו ישראל את התורה משא"כ פורים היה אחר קבלת התורה, ישראל חטאו בזה שלא התבוננו בגורל חסדי השי"ת בחיותם במזכה בדכתיב תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וכו' ועבדת את אויבך וגו'... והם קיימו והשבות אל לבבך וגו' ואז וקבצך מכל העמים. (יגיה אור)

שיחה שנאמרה בשנת תשל"ג באידיש ונכתב בתרגום חופשי

בבחינת "לך דומיה תהילה" ולבוא לבחינות האלו היה צריך לברוא את האנוש בבחינת 'בחירה';

האדם צריך שיחיה עם חבירו באותה הבחינה שהשיגו הגדולים, כמו דוד ויהונתן אהבה שאינה תלויה בדבר האם באמת אהב יהונתן את דוד בלי אינטרסים? איך אפשר אנוש שהוא בעל בחירה לחיות כך עם הזולת שכל ימיו כעס ומכאובים, איה הוא הדרך להשיג חיותו ולחיות עם האנוש באותו הבחינה שמלאכים חיים, בלי אינטרסים? הלא כתוב שהאדם הוא במציאות רק רע כל היום ובאמת א"א לחיות בלי אינטרסים נשאר שאלה איך דוד ויהונתן השיגו מושג אהבה שאינה תלויה בדבר.

מוכרחים להבהיר שהענין הוא שמציאותם בזמן שחיו ביחד היה 'שנאה' ביניהם שאין דוגמתה, ואיך נשאר באהבה שאינה בטלה? וההסבר, שבזמן שהיו חיים ביחד עם ה'שנאה' נשאר אצלם שאלה התלויה איך אנחנו ממשיכים לחיות ביחד בלי פירוד אחד מהשני זה הביא אותם למושג שמציאות חיים הכרחי ממציות נעלם, שדבקוּתם ביחד, הוא ע"י יסוד אין, ועי"ז מצאו שקיים אצלם בשורשם שהם עוד יכולים להחזיק מעמד ביחד, מצאו שהם חיים מיניקה של זולתם, שהוא אין סוף, בגלל זה אהבתם לאבוטלה, כי זה

... הקב"ה ברא את תורתו אלפיים שנה קודם בריאת האדם שהוא יציר כפיו שלו, בכדי שיקיימו את שלימותה של התורה בזכירה ושמירה, שיהיו במחשבה אחת, שבזמן שהוא זוכר את העבדות צריך כבר להיות אצלו שמור. כמו שאצל הקב"ה שציווה זכור ושמור את יום השביעי, מפני שאז היה נח מעבדותו של הבריאה שברא בששת ימים, כך האנוש ישיג את מציאותו מתוך עבודתו, של ביטולו לגמרי כמו בתחלת בריאתו שהוא היה בחינת תוהו ובוהו. כך הוא השתוקקות הבורא שישגו אותו בשלמות ביטולו, כמו בבחינת זכור ושמור בדיבור אחד שהכל יהיה אצל אדם בדיבור אחד.

איך יתכן שני דיבורים בדיבור אחד? רק אם בן אדם בא למצב של בחינת 'מה' כמו שהמלאכים אמרו לקב"ה בזמן בריאתו הרי הוא לא יוכל להיות בחינת 'מה', מתוך עבודתו של בחירתו, שצריך להיות בחינת ו'בחרת בחיים'. וזה היה תכליתו שאדם ישיג בחינת 'מה אנוש כי תזכרנו', כמו משה רבינו שהשיג בחינת ונחנו מה עי"ז הוא זכה לתמונת ה' יביט והשיג, "לא כן משה עבדי בכל ביתי נאמן הוא" וזה הוא תכליתנו, תכלית האנוש, להשיג מציאות, "זכור ושמור בדיבור אחד"

והמובן הוא שהאדם צריך להיות

אותו הדבר אצל הקב"ה שנותן לאדם לחיות עם חבריו אבל הוא נשאר עם הסיבות. ושני חברים יחד אפילו אם בא 'נשימה' שהאינטרסים שלהם נשלם, היו נותנים התקשרות, מפני שחברו הוא רק סיבה לגדל שמו של ה' שהוא בעל היכולת, בעל מופת וכו' וזה לא שייך כלל לאנוש, אז הקשר בין החברים לא מרחיק את מציאות הבורא מן האנוש, והעיקר האינטרס של האנוש הוא הבורא, אע"פ שמחייב את האנוש להגדיל ולפאר את האנוש, אבל האמת היא שהוא רק סיבה של מסבב הסיבות.

אולם בגלל שאנו לא מקיימים קשר כזה, לכן הוא מאבד את האינטרסים שלנו ומביא רצון התרחקות, וזה לעורר שרצונו באינטרסים הקדומים היה, שנכיר שיש אינטרסים למי שברא את האדם, אבל לא לאינטרסים של גדלות האנוש, וכיוון שזה לא נשאר, קיים מציאות בורא שהוא 'אהבה שאינה תלויה בדבר' ורצונו של הקב"ה, שלא יהיה פירוד בין החברים ואיך בכל זאת תשאר קיימת האהבה? מתוך העבודה, שקיום החברים יהיה מתוך שהוא מקיים אותם, מתוך אמונה והשגה, כי אחרת איך אפשר להחזיק מעמד ולא להיות שנאת חנם וכו' זה מוכיח שהקב"ה מחיה את הקשר כל נשימה ונשימה ושולח את סיבותיו ועד יום מותו יחכה לו לתשובה ולהנטותו לתחייה.

לא היה אהבתם, אלא אהבה של אין סוף, ובזה זכה דוד מלך ישראל להיות חי וקיים ולחסות תחת כנפי השכינה ורגל רביעי כמו האבות והשלים כסא הכבוד.

באותה הבחינה אנחנו צריכים לחיות בדוגמתם, שהקב"ה רוצה להחזיר את עולמו כקדם, שנחיה תחת כנפיו בשלמות בלי שום שלטון אחר, והוא הביא אותנו לפגוש אחד עם השני להתקשר ביחד, קשר קיימא עם סיבות, וכדי שנוכל להחזיק מעמד תמיד, בתחילה מצא לתת לנו אינטרסים אחד עם השני עם ישועות וכל מיני דרכים להתקשר, ומטרתו הוא, שיבוא זמן שהקשר של האינטרסים צריך להיות נפסק, יתעורר תמיד לאדם שהתקשרותו ע"י סיבות של האנוש לא צריך להיות אינטרסים מן הזולת, ולחשוב שהבעל בחירה הוא העוזר, רק כך הוא דרך הקדושה, פרסומה של הקדושה, שהוא נותן לו מתנה להתקשר עם חברו, קשר תמיד, ו

כמו בחינת תינוק עם אמא שהוא מקושר בלי יכולת לעזור לעצמו רק ע"י רחמיה שמרחמת על בנה - ואותה הדוגמא - שנפגשים שני אנשים, שולח ה' סיבות אחד לשני שיחיו אתו, בידידות ובמציאות של תענוגים כתענוג תינוק עם אמא. וכמו שתינוק גודל, שכבר אינו צריך יותר לעזרת אמו ודואג לעצמו,

בליל ש"ק לפרשת זכור אמר הרא"ש שליט"א כי עיקר הנס היה ע"י אסתר המלכה. כי היא הפקירה את עצמה ומסרה את נפשה להצלת עם ישראל כפי שהורו לה חכמי ישראל ומרדכי הצדיק. כי היא היתה צנועה בתכלית הצניעות בכל מיני זהירות, ופתאום עליה למסור לא רק את גופה אלא גם את נשמתה, ובזכות מסירות נפשה באה הישועה מהשמים. ולפיכך קוראים למגילה "מגילת אסתר" וגם "ותכתוב אסתר" כי היא היתה עיקר כאמור.

על הפסוק "כי נפל פחד מרדכי עליהם" אמר בליל ש"ק שאין הכוונה שנפל פחד מרדכי על האומות, אלא שמרדכי ירא את ה' בפחד ומורא כל כך, והפחד הזה מפני הדר גאונו יתברך שמרדכי הרגיש - זה נפל על אויבי ישראל.

דובר פעם על צדיקים פועלי ישועות, אמר הרא"ש כי בעצם אם נגזרה צרה ר"ל על יהודי, אין הצדיק יכול לשנות את הגזירה ולהוריד את הצרה ממנו. אלא אם כן הצדיק לוקח ללבו את מצבו של היהודי ומקבל את הכאב שלו כאילו היה זה צרתו שלו, מיצר בצרתן של ישראל ומתוך שכואב לו הצרה של החבר כאילו זה הצרה שלו - עוזרים לו מהשמים ומסלקים ממנו את כאבו ע"י שחברו נעזר. מיט דעם וואס יענער ווערט געהאלפן, געהט אראפ דער ווייטאג פון די הארץ פון צדיק.

וזה מה שאמרו חז"ל "המתפלל בעד חברו והוא צריך לאותו דבר - הוא נענה תחילה" היינו אם צדיק מתפלל בעד הצרה של החבר ומבקש שיעזרו לו מהשמים, אז אם גם הוא צריך לאותו דבר פירושו שגם הוא נכנס בכאב זה כאילו הוא סובל מהצרה - הוא נענה תחילה. הצדיק נענה מהשמים ע"י כך שחברו נושע.

פעם בחול המועד סוכות שאלו את הרא"ש על מה שאומרים בתפילת הגשם "על הסלע הק' ויצאו מים - בצדקו חון חשרת מים", שבזכות משה רבינו שהכה על הסלע ויצאו ממנו מים, לכן תחונן גם אותנו עם גשמי ברכה. ופלא שהזכירו את הפגם שהיה כאן, כי הקב"ה אמר למשה "ודיברתם אל הסלע", אבל משה הכה על הסלע ונענש וזה אמר "יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני כל ישראל וכו' ונגזר שלא יכנס לארץ ישראל, ואיך אנו מזכירין זאת לעורר זכות ורחמי שמים שיבואו מים.

ואמר הרא"ש שאמנם לכן מזכירים אנו את הפגם ואנו מבקשים מהקב"ה כשם שנתן מים לעם אם כי היה בזה פגם שלא דבר אל הסלע - גם אנו אם כי אנו פגמנו וחטאנו, לא יתחשב עם זה "פנה לתלאות ואל תפן ליצר" ויתן לנו מים בשפע.

שהשמחה במעונם

מגילת
אסתר

הרא"ש שליט"א להולדת בת ליגנתו
הר"ר שמואל קלירס ומשפ' להולדת הנינה
הר"ר שמואל צבי פרל ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר מנחם מלר ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר עקיבא מלר להולדת הבת
הר"ר גדליה סגל ומשפ' לאירוס' הנכד
הר"ר בנימין זאב סגל ומשפ' לאירוס' הבן
הר"ר משה תופיק ומשפ' להולדת הנכדה

העלון הודפס לרפואת מניח מטילדה בת עודה שתחי'
אורי בן גאולה שיחי' לבית קימל דב בן הינדה לאה שיחי'